

Controleprotocol Sociaal Domein

Controleprotocol voor de accountantscontrole bij:

- door de gemeenten in de regio Amersfoort* gesubsidieerde organisaties voor Jeugdzorg en WMO
- door de gemeenten in de regio Amersfoort of door de gemeente Amersfoort afgesloten inkoopcontracten voor Jeugdzorg en WMO, met een inkoopbedrag en budgetafpraak groter dan € 50.000

*Voor de Jeugdzorg handelen we onder de naam regio Eemland. Korthedshalve hanteren we de term regio Amersfoort om beide samenwerkingsverbanden voor Jeugdzorg en WMO aan te duiden.

Oktober 2014

1. Algemeen

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe taken op het gebied van jeugdzorg, begeleiding en ondersteuning aan inwoners (WMO) en de Participatiewet.

Voor de jeugdzorg en WMO treedt de gemeente Amersfoort op als gastheergemeente voor de gemeenten in de regio:

- Voor de jeugdzorg treedt Amersfoort op namens de gemeenten Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg.
- Voor de WMO geldt dit voor Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg.

De gemeenten in de regio Amersfoort kopen gezamenlijk zorg in of gaan gezamenlijk een subsidierelatie aan met een zorgaanbieder.

Dit controleprotocol is van toepassing op:

- de accountantscontrole bij gesubsidieerde organisaties voor Jeugdzorg en WMO, waarbij de gemeente Amersfoort optreedt als gastheergemeente voor de regio.
- de accountantscontrole bij inkooprelaties voor Jeugdzorg en WMO, waarbij de gemeente Amersfoort optreedt als gastheergemeente voor de regio of zelfstandig inkoop en waarbij het inkoopbedrag in het inkoopcontract groter is dan € 50.000 en waarbij een budgetafpraak is gemaakt.

1.1 Doel

Met behulp van dit controleprotocol wil de regio Amersfoort een redelijke mate van zekerheid krijgen over:

- de getrouwheid (volledigheid en juistheid) van de verantwoorde baten en lasten;
- de rechtmatigheid van de naleving van de aan de subsidie en inkoop verbonden verplichtingen, zowel financieel als inhoudelijk:
 - financieel: met betrekking tot ingediende kostenberekeningen/declaraties (prijs en hoeveelheid) en financiële verantwoording (via een controleverklaring).
 - inhoudelijk: over de gerealiseerde prestaties/productiecijfers en kwaliteit daarvan ten aanzien van de opgevoerde kosten (via een assurancerapport).

In dit controleprotocol is opgenomen wat de verplichtingen zijn van de subsidieontvanger of inkooprelatie, ter voorbereiding van de controle en de verplichtingen van de accountant met betrekking tot de reikwijdte van de controle en de wijze waarop over de uitkomsten van deze controle wordt gerapporteerd.

Dit protocol bevat de minimale eisen voor de controle over de verantwoording. Zo nodig kunnen aanvullende eisen of meer specifieke eisen worden gesteld. De gemeente Amersfoort behoudt zich het recht voor om een review uit te laten voeren op het controledossier van de accountant (zie paragraaf 1.2).

Dit protocol is bestemd voor het bestuur en de accountant van door de regio of gemeente Amersfoort gesubsidieerde organisatie of inkooprelatie, hierna te noemen resp. subsidieontvanger en zorgaanbieder.

De subsidieontvanger/zorgaanbieder is verantwoordelijk voor het ter kennis stellen van dit controleprotocol aan zijn accountant. De accountant onderzoekt of de verantwoording voldoet aan de daaraan gestelde eisen, met in achtneming van dit controleprotocol.

1.2 Grondslag voor accountantscontrole en overig onderzoek

Het afleggen van verantwoording over de subsidies en de daarbij behorende accountantscontrole is opgenomen in de Algemene subsidieverordening van de gemeente Amersfoort: bij een aanvraag tot subsidievaststelling waarvan de subsidie groter is dan € 50.000, is een controleverklaring van de accountant vereist.

Het afleggen van verantwoording over de geleverde producten en diensten door inkooprelaties is opgenomen in de inkoopovereenkomst. Bij inkooprelaties waarbij het inkoopcontract groter is dan € 50.000 en waaraan een budgetafspraken ten grondslag ligt, is bij de verantwoording een controleverklaring van de accountant vereist.

Naast de accountantscontrole zoals beschreven in dit controleprotocol, kan aanvullend of overig onderzoek worden verlangd. Ook dit is opgenomen in de Algemene subsidieverordening resp. inkoopovereenkomst.

1.3 Vaststelling

De gemeenten in de regio Amersfoort hebben de Algemene subsidieverordening van de gemeente Amersfoort van toepassing verklaard.

Derhalve is dit controleprotocol, ten behoeve van de accountantscontrole van de financiële verantwoording en het onderzoek naar de gerealiseerde prestaties, vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amersfoort.

2. Toepassingsbereik

Dit controleprotocol is van toepassing op:

- de accountantscontrole bij gesubsidieerde organisaties voor Jeugdzorg en WMO, waarbij de gemeente Amersfoort optreedt als gastheergemeente voor de regio.
- de accountantscontrole bij inkooprelaties voor Jeugdzorg en WMO, waarbij de gemeente Amersfoort optreedt als gastheergemeente voor de regio of zelfstandig inkoop en waarbij het inkoopbedrag in het inkoopcontract groter is dan € 50.000 en waaraan een budgetafpraak ten grondslag ligt.

Dit controleprotocol is van toepassing op subsidies en inkoop die (moeten) worden voorzien van een controleverklaring van de accountant.

2.1 Subsidies en inkoop op gebied van Jeugdzorg en WMO: groter dan € 50.000

Bij een aanvraag tot subsidievaststelling waarvan de subsidie groter is dan € 50.000, is bij de verantwoording een controleverklaring van de accountant vereist.

Bij inkooprelaties voor Jeugdzorg en WMO, waarbij het inkoopcontract groter dan € 50.000 is afgesloten en waaraan een budgetafpraak ten grondslag ligt, is bij de verantwoording een controleverklaring van de accountant vereist.

2.2 Subsidies en inkoop kleiner dan of gelijk aan € 50.000

De verantwoording over de ontvangen subsidie of de verantwoording over inkoopcontracten kleiner dan of gelijk aan € 50.000 waaraan een budgetafpraak ten grondslag ligt, worden door de gemeente Amersfoort steekproefsgewijs gecontroleerd.

Bij deze controle worden alle onderliggende stukken van de inhoudelijke en financiële verantwoording bij de subsidieontvanger of zorgaanbieder opgevraagd en gecontroleerd. De subsidieontvanger of zorgaanbieder krijgt, na indiening van de verantwoording, zo snel mogelijk bericht of deze in de steekproef valt.

2.3 Uitwerking controle onderwerpen (verantwoordingstabel productie)

Belangrijk element van de accountantscontrole en steekproefcontrole is de vaststelling van de juistheid en rechtmatigheid van de aangeleverde productiecijfers.

Bij de eindverantwoording rapporteert de subsidieontvanger of de zorgaanbieder over de productie van het afgelopen jaar. De subsidieontvanger zal dat met het prestatievoorstel doen (format voor subsidies). De zorgaanbieder stelt de eindverantwoording op met behulp van de verantwoordingstabel in bijlage 1.

Bij de controle dient de accountant zijn controleaanpak zodanig in te richten, dat een redelijke mate van zekerheid kan worden verkregen dat de aangeleverde productiegegevens juist en rechtmatig zijn.

3. Verplichtingen van de subsidieontvanger

3.1 Opstellen verantwoording

Verplichtingen

Volgens artikel 4:45 van de Algemene wet bestuursrecht toont de aanvrager aan dat de activiteiten hebben plaatsgevonden overeenkomstig de aan de subsidie verbonden verplichtingen.

Verplichtingen zijn geregeld in de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene subsidieverordening gemeente Amersfoort, de specifieke subsidieregeling (voor zover van toepassing) en de subsidiebeschikking.

Verantwoording

De subsidieontvanger stelt een financiële en inhoudelijke verantwoording op over de toegekende subsidie. De verantwoording omvat:

- De mate waarin is voldaan aan de realisatie van de subsidieverplichtingen, in relatie tot besteding van de ontvangen middelen.
- Een vergelijking tussen de nagestreefde en de gerealiseerde prestaties en een toelichting op de verschillen.
- Een weergave per gemeente van de bestedingen en prestaties.
- Een financiële verantwoording over de besteding van de subsidie (inkomsten en uitgaven).
- (Indien van toepassing) De mate waarin is bijgedragen aan het beoogde maatschappelijk effect (outcome).

De financiële en inhoudelijke verantwoording kan worden opgenomen in respectievelijk de jaarrekening en het jaarverslag van de subsidieontvanger, of apart worden verantwoord.

Verantwoording in de jaarrekening van de instelling

De jaarrekening van de subsidieontvanger kan, voor zover dit niet reeds wettelijk is vereist, als het financiële verslag dienen, mits de concrete verantwoording van de subsidie en de besteding daarvan expliciet en per gemeente¹ in de jaarrekening is opgenomen. Het financiële verslag geeft een overzicht van alle inkomsten en uitgaven van de subsidieontvanger.

Naast een financiële verantwoording in de jaarrekening, moet de subsidie ook duidelijk inhoudelijk worden toegelicht in het jaarverslag of de jaarrekening.

De jaarstukken moeten zijn voorzien van een controleverklaring van de accountant.

Of: Afzonderlijke verantwoording

In plaats van verantwoording van de subsidie in de jaarrekening, kan ervoor gekozen worden om de subsidie apart te verantwoorden. In dergelijk gevallen moet een financiële en inhoudelijke verantwoording worden opgesteld.

De afzonderlijke financiële en inhoudelijke verantwoording van subsidies groter dan € 50.000 dient te zijn voorzien van een controleverklaring van de accountant.

¹ Het bedrag van de regio Amersfoort moet expliciet zichtbaar zijn in de jaarrekening, gesplitst per gemeente.

3.2 Opdracht tot onderzoek

De subsidieontvanger geeft opdracht tot controle van de verantwoording en de naleving van de aan de subsidie verbonden verplichtingen aan een accountant.

De accountant stemt zijn bevindingen af met en rapporteert aan zijn opdrachtgever, de subsidieontvanger.

3.3 Indienen verantwoording

De verantwoording over de subsidie gaat vergezeld van de controleverklaring en eventueel een rapport van bevindingen.

De verantwoording en de controleverklaring, voorzien van eventueel een rapport van bevindingen, moet voor de datum zoals deze is opgenomen in de subsidiebeschikking zijn ingeleverd bij de gemeente Amersfoort.

4. Verplichtingen van de zorgaanbieder

4.1 Opstellen verantwoording

Verplichtingen

Volgens de inkoopovereenkomst toont de zorgaanbieder aan dat de activiteiten hebben plaatsgevonden overeenkomstig de aan de inkoopovereenkomst verbonden verplichtingen.

De verplichtingen zijn geregeld in de inkoopovereenkomst.

Verantwoording

De zorgaanbieder stelt een financiële en inhoudelijke verantwoording op over de ontvangen middelen. De verantwoording omvat:

- De mate waarin is voldaan aan de realisatie van de verplichtingen, in relatie tot besteding van de ontvangen middelen.
- Een vergelijking tussen de nagestreefde en de gerealiseerde prestaties/productiecijfers en een toelichting op de verschillen.
- Een weergave per gemeente van de bestedingen en prestaties/productiecijfers (zie bijlage 1).
- Een financiële verantwoording over de besteding van de ontvangen middelen (inkomsten en uitgaven).
- (Indien van toepassing) De mate waarin is bijgedragen aan het beoogde maatschappelijk effect (outcome).

De financiële en inhoudelijke verantwoording kan worden opgenomen in respectievelijk de jaarrekening en het jaarverslag van de zorgaanbieder.

Verantwoording in de jaarrekening van de zorgaanbieder

De jaarrekening van de subsidieontvanger kan, voor zover dit niet reeds wettelijk is vereist, als het financiële verslag dienen, mits de concrete verantwoording over de budgetafpraak en de besteding daarvan expliciet en per gemeente² in de jaarrekening is opgenomen.

Het financiële verslag geeft een overzicht van alle inkomsten en uitgaven van de zorgaanbieder.

Naast een financiële verantwoording in de jaarrekening, moet de besteding van de budgetafpraak ook duidelijk inhoudelijk worden toegelicht in het jaarverslag of de jaarrekening.

De jaarstukken moeten zijn voorzien van een controleverklaring van de accountant.

Of: Afzonderlijke verantwoording

In plaats van verantwoording van de budgetafpraak en de besteding in de jaarrekening, kan ervoor gekozen worden om dit apart te verantwoorden. In dergelijk gevallen moet een financiële en inhoudelijke verantwoording worden opgesteld.

² Het bedrag van de regio Amersfoort moet expliciet zichtbaar zijn in de jaarrekening, gesplitst per gemeente.

De afzonderlijke financiële en inhoudelijke verantwoording over het inkoopbedrag groter dan € 50.000 met een budgetafpraak, dient te zijn voorzien van een controleverklaring van de accountant.

4.2 Opdracht tot onderzoek

De zorgaanbieder geeft opdracht tot controle van de verantwoording en de naleving van de aan het inkoopcontract verbonden verplichtingen aan een accountant.

De accountant stemt zijn bevindingen af met en rapporteert aan zijn opdrachtgever, de zorgaanbieder.

4.3 Indienen verantwoording

De verantwoording over de bestede middelen gaat vergezeld van de controleverklaring en eventueel een rapport van bevindingen.

De verantwoording en de controleverklaring, voorzien van eventueel een rapport van bevindingen, moet voor de datum zoals deze is opgenomen in het inkoopcontract, zijn ingeleverd bij de gemeente Amersfoort.

5. Verplichtingen van de accountant

5.1 Bepalen controleomvang

De werkzaamheden voor de accountant zijn opgenomen in artikel 393 eerste lid van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

De accountant toetst de naleving van de aan de subsidie of aan de inkoopovereenkomst verbonden verplichtingen. De controle omvat in ieder geval:

- vormvoorschriften: de juiste en volledige inrichting van de verantwoording (zie Verplichtingen van de subsidieontvanger paragraaf 3.1 of Verplichtingen van de zorgaanbieder paragraaf 4.1);
- de productieregistratie/prestaties;
- de juistheid en volledigheid van de financiële verantwoording of de getrouwe weergave van de financiële verantwoording (wanneer de subsidie is verantwoord in de jaarrekening van de instelling);
- financiële rechtmatigheidsaspecten zoals naleving wet WMO, Jeugdwet etc.

De controle op de naleving van verbonden verplichtingen aan de subsidieverstrekking of inkoopovereenkomst, wordt gerekend tot de normale aandacht van de accountant. Daarvoor hanteert de accountant bij zijn oordeelsvorming de onder paragraaf 5.3 genoemde toleranties.

5.2 Verantwoording van prestaties of productiecijfers (niet financiële informatie)

De werkzaamheden van de accountant bestaan uit het toezien of procedures in het leven zijn geroepen om te waarborgen dat aan de desbetreffende voorschriften wordt voldaan en dat naleving van de procedures leidt tot betrouwbare registraties. De accountant dient vast te stellen dat:

- de gegevens ten bate van de vastlegging en verantwoording van de prestaties of productiecijfers, betrouwbaar zijn.
Deze controle toetst de processen van registratie en totstandkoming van verantwoordingsinformatie en de productieoverzichten, inclusief eventuele splitsing per gemeente van prestatie- of productiegegevens. Hierbij wordt gelet op die afgesproken prijs (of: subsidiebedrag), hoeveelheid en kwaliteit.
- de subsidieontvanger is uitgegaan van de definities van prestaties met daarbij behorende criteria zoals die staan verwoord in de subsidiebeschikking en/of prestatievoorstel.
- de zorgaanbieder is uitgegaan van de definities van productiecijfers met daarbij behorende criteria zoals die staan verwoord in de inkoopovereenkomst.

Verslag over niet-financiële informatie (assurance rapport)

De accountant rapporteert over de niet-financiële informatie via een assurancerapport, eventueel voorzien van aanbevelingen voor verbetering.

Het is aan de accountant zelf om in de mix van werkzaamheden te bepalen voor afgifte van het assurancerapport.

5.3 Financiële Verantwoording

De accountant dient een oordeel te geven over de mate van getrouwheid van de financiële verantwoording en de financiële rechtmatigheid.

Een goedkeurende verklaring wordt afgegeven indien de totale omvang van de onjuistheden en de onzekerheden binnen zekere grenzen blijven. Deze grenzen zijn gerelateerd aan het totaal van de aan de subsidieontvanger verleende subsidie.

De accountant richt zijn controle zodanig in dat hij met een betrouwbaarheid van 95% de uitspraak kan doen dat in de verantwoording geen onjuistheden voorkomen met een belang dat groter is dan de onderstaand te bepalen toleranties.

Type controleverklaring	Toleranties
Goedkeurende controleverklaring	Onjuistheden tot en met 1% en onzekerheden tot en met 3% van de totale subsidie of inkoopbedrag
Controleverklaring met beperking	Onjuistheden tussen 1% en 3% en onzekerheden tussen 3% en 10% van de totale subsidie of inkoopbedrag
Afkeurende controleverklaring	Onjuistheden groter dan of gelijk aan 3% van de totale subsidie of inkoopbedrag
Oordeelonthouding	Onzekerheden gelijk aan of groter dan 10% van de totale subsidie of inkoopbedrag

Indien een of meer van bovengenoemde grenzen worden overschreden, rapporteert de accountant over de financiële omvang van de aangetroffen onjuistheden en onzekerheden en over de financiële omvang hiervan voor de individuele gemeente(n).

Het is aan de accountant zelf om in de controlemix keuzes te maken, opdat een verantwoorde uitspraak kan worden gedaan ten aanzien van de fouten en onzekerheden.

Controleverklaring

De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een controleverklaring over de financiële verantwoording. Deze verklaring geeft een oordeel over:

- 1) Getrouwe beeld:
 - In geval van afzonderlijke verantwoording: de getrouwheid (juistheid en volledigheid) van de door de subsidieontvanger of zorgaanbieder verstrekte financiële informatie.
 - In geval van een jaarrekening: de getrouwheid van de door de subsidieontvanger of zorgaanbieder verstrekte financiële informatie.
- 2) Financiële rechtmatigheid, heeft besteding van de subsidiegelden of ontvangen middelen plaatsgevonden, in overeenstemming met:
 - de statutaire doelstelling van de instelling of organisatie;
 - de subsidiedoelstelling en de subsidieverstrekking zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking;
 - de inkoopovereenkomst.

Rapport van bevindingen

Bij een andere controleverklaring dan een goedkeurende, of indien een goedkeurende verklaring wordt verstrekt met toelichtende paragraaf, dient de controleverklaring te worden voorzien van een rapport van feitelijke bevindingen.

Dit rapport van feitelijke bevindingen dient gelijktijdig met de controleverklaring ingediend te worden bij de gemeente Amersfoort.

Tenminste de volgende onderwerpen moeten in het verslag van bevindingen behandeld worden:

- a. samenvatting van de uitgevoerde controlewerkzaamheden (kort en bondig).
- b. controlebevindingen en oorzaken
- c. per oorzaak de omvang van het belang van de geconstateerde onjuistheden respectievelijk van de onzekerheden.
- d. administratieve organisatie en interne controle: voldoet de administratieve organisatie en maatregelen van interne controle aan de (minimaal) daaraan te stellen eisen.

Bijlage 1:

Eindrapportage Sociaal Domein - regio Amersfoort

Naam organisatie:

Adres:

Rapportage opgesteld door:

Betreft rapportage over (periode of jaar):

Functie:

Datum opgesteld:

Handtekening:

Toelichting:

De eindrapportage is een verantwoording over de productie per gemeente in de regio Amersfoort over het afgelopen jaar.

De opgegeven productiecijfers zijn conform de productspecificaties zoals vermeld in het inkoopcontract. De opgegeven aantallen van producten en kosten van de producten stemmen overeen met de daadwerkelijk aantal geleverde producten volgens de voorwaarden en kwaliteitskenmerken en kosten ervan (een correcte weergave van de werkelijkheid).

De eindverantwoording wordt ingediend vóór 1 maart.

Verantwoordingstabel productie per gemeente

Product	Aantallen	Prijs	Vergoedde kosten voor het product totaal (aantal x prijs)
Gemeente ...			
Gemeente ...			
Gemeente ...			